

17. helluntain jälkeinen sunnuntai

Päivän epistola

(2. Kor. 6: 16 b – 7: 1)

”Veljet, meidän olemme elävän Jumalan temppeli, niin kuin Jumala on sanonut: - Minä asetun heidän keskelleen ja vaellan heidän mukanaan. Minä olen oleva heidän Jumalansa ja he minun kansani. Siksi Herra sanoo: - Lähtekää pois heidän joukostaan ja erotkaa heistä älkääkös koskeko mihinkään saastaiseen, niin otan teidät vastaan ja olen oleva teidän Isänne, ja te olette minun poikiani ja tyttäriäni. Näin sanoo Herra, Kaikkivaltias. Rakkaat ystävät! Kun kerran olemme saaneet tällaiset lupaukset, meidän tulee puhdistautua kaikesta ruumiin ja hengen saastaisuudesta ja Jumalaa peläten pyhittää elämämme kokonaan hänelle.”

Jumalan temppeli tässä tarkoittaa ihmisen ruumista, missä asuu Jumalan Henki (1. Kor. 3: 16; 6: 19). ”Jumala on sanonut” on eri osista Vanhaa testamenttia koottu teksti (3. Moos. 26: 12 tai Hes. 37: 27; Jes. 52: 11; Jer. 51: 45; Hes. 20: 34; 2. Sam. 7: 14, 27). Kyseessä on ”todistajanlausunto”, johon on ketjutettu tiettyyn aiheeseen kuuluvia tekstejä Vanhasta testamentista. Tällaisissa ”todistajanlausuntoja” käytettiin Palestiinan juutalaisten keskuudessa ennen Kristusta. Niitä on löydetty myös Qumranista. Tämänkertainen ketju kehottaa pysymään erossa saastuttavista asioista.

Lämmin kehoitus puhdistautumiseen ja elämän pyhittämiseen perustuu äskeiseen todistajanlausuntoon. Tässä ei aseteta vastakkain ruumista ja henkeä (vastakkainasettelusta, kts. Gal. 5: 16 – 26), vaan ihmisen tulee puhdistautua sekä ruumiin että hengen saastaisuudesta. Ihmisen tulee pelätä Jumalaa tarkoittaa viimeisen tuomion muistamista (2. Kor. 5: 10 – 11). Samalla Paavali kehottaa seurakuntalaisia pyhittämään elämänsä Jumalalle. Ihmisen on vapaaehtoisesti omistettava elämänsä Jumalan palvelemiseen ja Hänen tahtonsa mukaiseen elämäntapaan ja näin tultava osalliseksi jumalallisesta elämästä.

Päivän evankeliumi

(Matt. 15: 21 – 28)

”Siihen aikaan Jeesus meni Tyroksen ja Sidonin seudulle. Siellä muuan kanaanilainen nainen, sen seudun asukas, tuli ja huusi: ”Herra, Daavidin Poika, armahda minua! Paha henki vaivaa kauheasti tyttärtäni.” Mutta hän ei vastannut naiselle mitään. Opetuslapset tulivat Jeesuksen luo ja

pyysivät: ”Tee hänelle jotakin. Hän kulkee perässämme ja huutaa.” Mutta Jeesus vastasi: ”Ei minua ole lähetetty kuin Israelin kansan kadonneita lampaita varten.” Silti nainen tuli lähemmäs, heittäytyi maahan Jeesuksen eteen ja sanoi ”Herra, auta minua!” Mutta Jeesus sanoi hänelle: ”Ei ole oikein ottaa lapsilta leipä ja heittää se koiranpenikoille.” ”Ei olekaan, Herra”, vastasi nainen, ”mutta saavathan koiratkin syödä isäntänsä pöydältä putoilevia palasia.” Silloin Jeesus sanoi hänelle: ”Suuri on sinun uskosi, nainen! Tapahtukoon niin kuin tahdot.” Siitä hetkestä tytär oli terve.”

Sama kertomus on Markuksella (Mark. 7: 24 – 30).

Tyroksen ja Sidonin alue oli jo toista Rooman provinssia, osa Syyriaa. Näillä kahdella kaupungilla oli paha maine Vanhassa testamentissa (vrt. Hes. 28). Kirkon käsityksen mukaan meneminen tälle alueelle ei ollut suunnitelmallisen lähetystyön alkaminen pakanoiden keskuudessa, vaan ennemminkin petollisten fariseusten väistäminen ja lepääminen (vrt. Mark. 7: 24: ”halusi pysytellä tuntemattomana”).

Tekstin päähuomio ei ole parantamisessa vaan Jeesuksen ja kanaanilaisen naisen välisessä keskustelussa. Matteus käyttää naisesta nimitystä kanaanilainen, jolla on myös kielteinen merkitys korostaen tapahtumapaikan pahaa mainetta. Johannes Krysostomos toteaa, että evankelista tietoisesti kirjoittaa tätä naista vastaan voidakseen tuoda esiin tämän naisen suurenmoisen toiminnan. Markus voi myös tällä maininnalla viitata Jeesuksen sukuluetteloon, jossa mainitaan myös pakananaisia Jeesuksen esiäiteinä. Yksi heistä oli Rahab, kanaanilainen portto, joko auttoi israelilaisia (Matt. 1: 5). Uudessa testamentissa Rahabia pidetään pyhänä (Hepr. 11: 31). Naista voi pitää juutalaisten näkökulmasta ”vähäisistä vähäisimpänä”, sillä hän oli ei-juutalainen, yksinään miesten maailmassa, pakanana ei-puhdas, ja lisäksi rabbiinisten tekstien tulkinnan mukaan hän pakananaisena menstruoi ”kehdestään alkaen” ollen silläkin tavoin saastainen.

”Daavidin Poika” tässä yhteydessä antaa aiheen kysyä: miksi apuun kutsuttiin Daavidin Poikaa? Historia ei tunne kuningas Daavidia parantajana. Vastaus on sanassa Poika. Jeesuksen ajan Palestiinassa oli ajatus, että Daavidin poika Salomon olisi voinut olla parantaja. Käyttämällä ilmaisua ”Daavidin Poika” tämä ei-juutalainen nainen puhuttelee Jeesusta juutalaisten messiaana.

Naisen puheen muoto on mielenkiintoinen. Hän toteaa pahan hengen vaivaavan tyttärtään ja pyytää Jeesusta, että tämä armahtaisi hänet. Tarkasti ottaen nainen ei pyytänyt parannusta vaan armahdusta. Tätä armoa hän pyysi itselleen, sillä hän oli rakkauden takia täysin samaistunut sairaaseen tyttäreensä ja kärsi tämän kanssa. Armo on jotain sellaista, mitä me saamme tavallaan ylimääräisenä, emme

ansiomme mukaan. Lisäksi naisen pyyntö ei ollut yksilöity, mahdollinen Jeesuksen armon muoto jätettiin Jeesuksen päätettäväksi.

Jeesus ei vastannut naiselle mitään. Opetuslapset pyysivät Jeesukselta: ”Tee hänelle jotakin. Hän kulkee perässämme ja huutaa”. Vanhempi suomenkos oli: ”Päästä hänet menemään”. Kirkkoisat ovat tulkinneet, että opetuslapset suostuttelevat tässä Jeesusta parantamaan naisen tyttären. Jeesuksen kielteinen vastaus liittyy tähän: ”Ei minua ole lähetetty muita kuin Israelin kansan kadonneita lampaita varten.” (vrt. Matt. 10: 6) Hänen maanpäällinen tehtävänsä on koota yhteen israelilaiset lopun ajan tapahtumia varten. Kuitenkin me näemme kokonaisen joukon tapahtumia, joissa Jeesus toimii ei-juutalaisten keskuudessa. Lopullinen muutos tulee ylösnousemuksen jälkeen, kun Jeesus antaa opetuslapsilleen lähetyskäskyn: ”tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni.” (Matt. 28: 19)

Kun nainen toisen kerran pyysi apua, Jeesus kieltää sen. Hän lainaa Markuksen tekstiä, mutta kovemmassa muodossa. Hän viittaa naisen taustaan, todeten tämän olevan pakana. Juutalaiset käyttivät pakanoista sanaa koirat. Tällä he osoittivat, että pakanat söivät koirien tavoin mitä tahansa, mutta juutalaisilla olivat ruokasäännökset. Hän jättää pois Markuksen sanat: ”Anna lasten ensin syödä kyllikseen.” (Mark. 7: 27)

Nainen vastaa rohkeasti mutta samalla nöyrästi: ”saavathan koiratkin syödä isäntänsä pöydältä putoilevia palasia.” Nainen tunnustaa oman asemansa olevan juutalaisten jälkeen. Hän kuitenkin osoittaa, että Jumalan armo voi pieninä murusina tulla myös pakanoiden ulottuville.

Tämän ainoan kerran Jeesus puhuu ”suuresta uskosta” Matteuksen evankeliumissa. Jeesus paitsi sanallisesti ”ylistää” naista, myös parantaa naisen tyttären. Jeesus odotti tähän asti ennen kuin toimi. Näin naisen usko paljastui suureksi. Tämä on toinen kerta, kun Jeesus parantaa ei-juutalaisen etäisyyden päästä (vrt. Kapernaumin sadanpäällikön palvelijan parantaminen, Matt. 8: 5 – 13).

Varhainen kirkko kiinnitti myös huomiota siihen, mistä ruoasta tässä puhuttiin: leivästä. Kirkko näkee, että siinä on viittaus ehtoollisen sakramenttiin. Myös pakanat tullaan kutsumaan Kirkon yhteyteen ja ehtoollisen sakramenttiin helluntaina tapahtuneen Pyhän Hengen vuodattamisen jälkeen. He eivät ole enää koiria vaan lapsia, jotka on kutsuttu syömään ikuisen elämän leipää.